

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้ได้มีความรู้ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย และรวดเร็ว มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้มากขึ้น ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอยู่เสมอ ทำให้ทุกวงการต่างก็ไหวตัว และปรับปรุงวิชาชีพของตนอย่างเร่งรีบ ความรู้ใหม่หรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่วนหนึ่งมีผลมาจากการศึกษา การสังเกต และการทดลอง หรือ เรียกว่า การวิจัย เนื่องจากการวิจัยเป็นการศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริง โดยมีระเบียบแบบแผนและจุดมุ่งหมายที่แน่นอน (บุญธรรม กิจปริดาปริสสุทธิ์ 2524 : 2) ดังนั้นการวิจัยจึงกลายเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ที่ช่วยแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า ทั้งทางด้านวิชาการ การประกอบกิจการ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพต่าง ๆ ดังคำกล่าวของ เฮนเดอร์สัน (Henderson 1967 : 39) ที่ว่า "ในปัจจุบันนี้แทบจะไม่มีวิชาชีพ อาชีพ หรือวงการอุตสาหกรรมใดที่สามารถประเมินผลหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานได้ โดยปราศจากการวิจัย"

รัฐบาลไทยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการวิจัยเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการตั้งสภาวิจัยแห่งชาติ เมื่อปีพ.ศ. 2502 ซึ่งมีหน้าที่สำคัญที่สุด คือ การทำงานวิจัย และส่งเสริมการวิจัยต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ 2525 : 152) นอกจากนี้รัฐบาลยังได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการวิจัยไว้ในแผนพัฒนาหลักของประเทศตลอดมา นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับแรกจนถึงปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 หมวดที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาของรัฐ ข้อที่ 25 กำหนดว่า "รัฐพึงส่งเสริมการทดลอง และการวิจัย เพื่อจะได้ นำผลไปใช้ในการปรับปรุงการศึกษาให้เหมาะสมอยู่เสมอ" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 6) และในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ก็ได้กำหนดนโยบายพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้านการวิจัยไว้ว่า

"รัฐพึงสนับสนุนการวิจัยค้นคว้าเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อประยุต์ผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวิจัยด้านพลังงาน และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาชนบท" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 123-129) นั้นย่อมแสดงว่า รัฐบาลมุ่งสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาประยุต์ใช้ในการพัฒนาประเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาที่วางไว้ และเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการให้ทัดเทียมกับนานาอารยะประเทศ

ด้วยเหตุที่การพยาบาล เป็นส่วนหนึ่งของงานบริการด้านสาธารณสุข และเป็นวิชาชีพหนึ่งในวงการวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ ดังนั้นการวิจัยทางการพยาบาล นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในด้านการสาธารณสุขแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพพยาบาลให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับวิชาชีพอื่นอีกด้วย เพราะเป็นการแสวงหาความรู้โดยรอบในเชิงวิทยาศาสตร์ และ เชิงศิลปะ เพื่อให้ได้มาซึ่งแก่นความรู้ของวิชาชีพ (Body of knowledge) อันเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงว่ามีความงอกงามทางวิชาชีพ เช่นเดียวกับวิชาชีพอื่น ๆ ยุวดี ภาวชา และคณะ (2526 : 7) สรุปประโยชน์ของการวิจัยทางการพยาบาลไว้ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ค้นหาความรู้และข้อเท็จจริงใหม่ ๆ ทางการพยาบาล
2. สร้างทฤษฎีทางการพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ
3. ปรับปรุงเทคนิค วิธีการให้การพยาบาลที่มีอยู่ให้ก้าวหน้าทันความรู้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์
4. เพื่อประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ สำหรับการทํางานของพยาบาล
5. เพื่อแก้ปัญหาด้านการพยาบาล และนำผลที่ได้เป็นเครื่องช่วยในการบริหารงานพยาบาล

ดังนั้นการวิจัยจึงมีความสัมพันธ์กับการทํางานของพยาบาลมากไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ทํางานด้านการเรียนการสอน (Nursing Education) การปฏิบัติกรพยาบาล (Nursing Practice) หรือการบริหารการพยาบาล (Nursing Administration) ก็ตาม การตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาลที่มีมานานแล้ว แต่ยังไม่เด่นชัดนัก โดยพบว่า เริ่มมีการวิจัยตั้งแต่สมัย ฟลอเรนซ์ ไนติงเกล ผู้นำทางการพยาบาลคนแรก การวิจัยในขณะนั้น เป็นการนำบันทึกทางการพยาบาลมาวิเคราะห์ แล้วหาวิธีปฏิบัติกรพยาบาล ที่ถูกต้อง เหมาะสมกับผู้ป่วยโดยพยาบาล ให้การปฏิบัติกรพยาบาลทุกอย่าง อย่างมีระบบระเบียบ

(Dolan 1968 : 340) หลังจากนั้นก็มีกรวิจัยอีกหลายเรื่อง แต่ไม่มีการพิมพ์เผยแพร่
 ที่มีการพิมพ์เผยแพร่เป็นครั้งแรกเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา โดย Nutting (Nutting) คือ การ
 สํารวจการศึกษาพยาบาล (Simon and Henderson 1964 : 17) ในประเทศที่ถือได้ว่า เป็น
 ผู้นำทางวิชาชีพสาขาต่างๆ เช่น ในสหรัฐอเมริกา นั้นได้เริ่มมีการวิจัยทางการพยาบาลมาตั้งแต่
 ปี ค.ศ. 1900 แต่ก็ยังไม่มีการตื่นตัว และสนับสนุนการวิจัยเท่าที่ควร ส่วนใหญ่มักจะมุ่งนำ
 ผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาในการทำงานด้านการศึกษาพยาบาล จนกระทั่งระหว่าง ปี ค.ศ. 1950
 ถึง 1960 จึงเริ่มมีการวิจัยเพิ่มขึ้น และมีการพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารการวิจัยทาง
 การพยาบาล (Nursing Research) ซึ่งเริ่มมีใน ปี ค.ศ. 1952 การตระหนักถึงความสำคัญ
 ของการวิจัยต่อวิชาชีพพยาบาล เริ่มปรากฏเด่นชัดในช่วงปี ค.ศ. 1960-1970 โดยมีการตั้ง
 คณะกรรมการการศึกษาเกี่ยวกับการพยาบาล และการศึกษาพยาบาลแห่งชาติ ขึ้นในช่วงปี
 ค.ศ. 1967-1970 คณะกรรมการดังกล่าวได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงสถานภาพของ
 วิชาชีพ และพบว่า การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของวิชาชีพ และการศึกษาพยาบาลนั้น ต้อง
 อาศัยการศึกษารวิจัย และการนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ หลังจากนั้นก็มีกรปรับปรุงการศึกษา
 และวิจัยทางการพยาบาลให้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้จนถึงปัจจุบัน (Polit and Hungler
 1983 : 7-12)

ในประเทศไทย การตื่นตัวของพยาบาลในแง่ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้วยตนเองและ
 เพื่อวิชาชีพนั้นยังมีน้อย พยาบาลมักเป็นผู้ใช้ผลงานวิจัยมากกว่าที่จะเป็นนักวิจัยเสียเอง
 (วิจิตร ศรีสุพรรณ และเทียมศร ทองสวัสดิ์ 2521 : 10) จึงพบว่า การวิจัยทาง
 การพยาบาล หรือในหมู่พยาบาลนั้นเป็นปรากฏการณ์ ซึ่งเพิ่งมาเริ่มต้นอย่างจริงจังในรอบสิบ
 กว่าปีมานี้ นับว่าช้ากว่าสหรัฐอเมริกาถึงหกสิบกว่าปี การวิจัยในระยะแรกเกิดขึ้นในสถาบันการ
 ศึกษา เนื่องจากในปี พ.ศ. 2510 ได้มีการเปิดแผนกวิชาพยาบาลศึกษาขึ้นที่ คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยความร่วมมือของกระทรวงสาธารณสุข กับคณะครุศาสตร์ เพื่อผลิต
 ครูพยาบาลให้แก่วิทยาลัยพยาบาล โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์ และอนามัย ทั้งที่เป็นของรัฐ
 และเอกชนทั่วประเทศ ซึ่งได้จัดเปิดหลักสูตรปริญญาตรี สาขาพยาบาลศึกษา 2 ปี นิสิตทุกคน
 ต้องทำการวิจัยเพื่อเป็นวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นการวิจัยที่ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษาพยาบาล และ
 ปฏิบัติการพยาบาล (นพรัตน์ หลาพิบูลย์ 2526 : 36) ต่อมาในปี พ.ศ. 2513 มี
 โครงการวิจัยเรื่อง "การสำรวจสภาวะการศึกษาพยาบาล" ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการ

ดำเนินการศึกษาและร่างโครงการพัฒนาการศึกษาพยาบาล ของสภาการศึกษาแห่งชาติ (สำนักนายกรัฐมนตรี สภาการศึกษาแห่งชาติ 2513) และในปี พ.ศ.2514 นางสาวรีด โดยความร่วมมือของกระทรวงสาธารณสุข ได้เสนอรายงานวิจัยเรื่อง "การศึกษากิจกรรมของ เจ้าหน้าที่พยาบาลในโรงพยาบาล โรคทั่วไปของกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข" หลังจากนั้นได้มีการวิจัย เพื่อ เป็นวิทยานิพนธ์โดยนักศึกษาระดับปริญญาโทอย่างกว้างขวาง เนื่องจากมีการขยายหลักสูตรวิชาการพยาบาลให้สูงขึ้น จนถึงระดับปริญญาโท เพื่อผลิตมหาบัณฑิตทางการพยาบาล ซึ่งในทุกหลักสูตรก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาล จึงกำหนดให้มีวิชาวิจัย เป็นวิชาบังคับ และนักศึกษาทุกคนต้องทำการวิจัย เพื่อ เป็นวิทยานิพนธ์ โดยมีนโยบายในการทำวิทยานิพนธ์แตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของแต่ละหลักสูตร ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดสอนระดับปริญญาโททางการพยาบาล เป็นแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ.2516 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ การผลิตผู้บริหารการพยาบาลในระดับและหน่วยงานต่างๆ จึงมุ่งหวังให้มีการศึกษาค้นคว้าในปัญหาด้านการบริหารการพยาบาล เป็นส่วนใหญ่ (นพรัตน์ ผลาพิบูลย์ 2526 : 36)

2. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เริ่มเปิดสอนเมื่อ ปี พ.ศ.2520 ด้วยสาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์ และ ศัลยศาสตร์ ต่อมาในปี พ.ศ.2524 จึงเปิดสอนการพยาบาลแม่และเด็ก เพิ่มอีกหนึ่งสาขา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ การมุ่งผลิตพยาบาลผู้ชำนาญการทางคลินิก ซึ่งอาจจะทำหน้าที่ เป็นอาจารย์หรือผู้บริหาร จึงส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลใน คลินิกมากกว่าด้านอื่น (มหาวิทยาลัยมหิดล คณะพยาบาลศาสตร์ 2527 : 1-3)

3. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เริ่มเปิดสอนเมื่อปี พ.ศ.2520 ด้วยสาขาการพยาบาลผู้ป่วยในระยะเฉียบพลัน (Acute care Nursing) และการพยาบาล บุคคลทั่วไป รวมทั้งผู้ป่วยที่พ้นระยะเฉียบพลัน (Ambulatory care Nursing) จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร คือ การมุ่งผลิตผู้นำทางการพยาบาลที่สามารถ เป็นผู้ชำนาญการปฏิบัติการพยาบาล เฉพาะสาขา ดังนั้นนโยบายการทำวิทยานิพนธ์จึง เน้นหนักในปัญหาด้านการปฏิบัติการ เฉพาะสาขา (มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ 2527 : 1-2)

4. หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชา

พยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เริ่มเปิดสอนเมื่อปี พ.ศ. 2520 ด้วยสาขาการบริหารพยาบาลสาธารณสุข การพยาบาลอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว และการศึกษาพยาบาลสาธารณสุข จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ การมุ่งผลิตพยาบาลสาธารณสุขที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในระดับสูง สามารถปฏิบัติงานที่ต้องรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในชุมชน หน่วยงานสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับจังหวัด และสถาบันการศึกษา ดังนั้นจึงมุ่งหวังที่จะให้ปัญหาด้านการพยาบาลสาธารณสุขได้รับการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง (มหาวิทยาลัยมหิดล คณะสาธารณสุขศาสตร์ ภาควิชาพยาบาลสาธารณสุข 2527 : 1-2)

นับตั้งแต่ เริ่มมีการศึกษาในระดับปริญญาโททางการพยาบาล เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ก็ได้มีวิทยานิพนธ์ที่กระทำโดยนักศึกษาพยาบาล เป็นจำนวนมาก เพิ่มขึ้นทุกปี และกระจัดกระจายอยู่ตามสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่นเดียวกับวิทยานิพนธ์ของสาขาวิชาอื่น จากการวิเคราะห์ความเป็นมาและแนวโน้มของการวิจัยทางการพยาบาลในประเทศไทยในรอบ 10 ปี (2515-2524) ของ เอื้อมพร ทองกระจายและเพชรไสว เลียงจินดาถาวร (2527:19) พบว่าปริมาณวิทยานิพนธ์ที่เป็นผลผลิตของการศึกษาคือในระดับปริญญาโทของพยาบาลมีมากกว่างานวิจัยในสถาบัน ซึ่งทำโดยอาจารย์และพยาบาล เป็น เท่าตัว (159 ต่อ 77) สอดคล้องกับยุวดี ฤๅชา (2527 : 79) ที่กล่าวว่าผลงานวิจัยทางการพยาบาลในประเทศไทยมากกว่าร้อยละ 70-80 ได้มาจากนักศึกษาในระดับปริญญาโทของพยาบาล และแนวโน้มในอนาคตก็จะเป็นเช่นนี้ต่อไป (กรรณิกา เจิมเทียนชัย 2529 :จ) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการวิจัยทางการพยาบาลในประเทศไทยส่วนใหญ่ก็คือ วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการพยาบาลนั่นเอง

การวิจัยในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง จะมีคุณค่าแก่วิชาชีพและมนุษยชาติได้นั้น นอกจากจะมุ่งที่การนำผลการวิจัยมาประยุกต์แล้ว จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการวิจัยอยู่ตลอดเวลา การพัฒนางานวิจัยให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ นั้น จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากการวิจัยที่ผ่านมาทั้งหมด เพื่อนำมาพิจารณาส่วนที่มีอยู่ และส่วนที่ขาดหายไป ช่วยให้นักวิจัยรุ่นหลังได้แนวคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงงานวิจัยของตน ตลอดจนเป็นแนวทางที่จะทำการวิจัยในแง่มุมอื่น หรือทำซ้ำเพื่อทดสอบทฤษฎีก็ได้ ดังเช่นคำกล่าวรายงานตอนหนึ่งของ จุมพล สวัสดิ์ดิยากร ในพิธีเปิดการสัมมนา เรื่อง "วิวัฒนาการของการวิจัยในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี" (สำนักงานคณะ-

กรรมการวิจัยแห่งชาติ 2526 : 1) ว่า

ประเทศของเราได้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย ทางด้านต่าง ๆ ทุกสาขาวิชาการ ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มาเป็นเวลานานแล้ว การศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องใด ๆ ก็ดี ถ้าจะให้ผลการวิจัยมีคุณค่า และเป็นประโยชน์แก่มนุษยชาตินั้น จำเป็น จะต้องมีการรวบรวม สะสม ปรับปรุง แก้ไข และนำไปใช้ให้มีคุณประโยชน์มากขึ้นเรื่อย ๆ นักวิจัยที่ดีจึงต้อง เสาะแสวงหา ต้องศึกษาความเป็นมา ต้องค้นคว้าถึงวิวัฒนาการในเรื่อง ที่จะทำการวิจัย เพื่อจะได้ทราบว่า มีผู้ใดทำการวิจัยไปบ้างแล้ว ทำไปแค่ไหน ทำอย่างไร มีผลอะไร มีจุดอ่อน หรือจุดแข็ง ที่จะต้องทำการแก้ไข หรือปรับปรุงเพิ่มเติมในเรื่อง ใดบ้าง เป็นต้น

การค้นคว้าถึงวิวัฒนาการในเรื่องที่จะทำการวิจัยนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง รวบรวมและวิเคราะห์ลักษณะงานวิจัยที่ผ่านมา เพราะการวิเคราะห์จะช่วยแยกแยะลักษณะต่างๆ ของงานวิจัยในอดีตทั้งหมด ผลที่ได้จึง เป็นส่วนหนึ่ง ที่แสดงถึงวิวัฒนาการของการวิจัยในแง่มุม ต่างๆตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์นั้น เช่น ระเบียบวิธีวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ปัญหาการวิจัย ฯลฯ เป็นต้น ทำให้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิจัยในปัจจุบัน และอนาคตได้ ด้วยเหตุนี้การวิเคราะห์งานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ในทุกสาขาวิชาจึงมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยได้ เล็งเห็นความสำคัญของวิทยานิพนธ์ทางการพยาบาลและประโยชน์ของการ วิเคราะห์วิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก จึงได้ทำการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการพยาบาลของ มหาวิทยาลัยสาขาวิชาการพยาบาลในประเทศไทย นับตั้งแต่ เริ่มมีวิทยานิพนธ์ในปี พ.ศ. 2517 จนถึงปี พ.ศ. 2527 เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาการวิจัย ทางการพยาบาลที่จะมีต่อไปในอนาคตให้กว้างขวางและก่อประโยชน์แก่วิชาชีพ นอกจากนี้ นักศึกษารุ่นหลังยังสามารถใช้ผลการวิเคราะห์นี้ เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา เลือกหัวข้อที่จะทำ การวิจัย ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารการศึกษาพยาบาลในการวางแผนปรับปรุงลักษณะ งานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโทในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยสาขาวิชาการพยาบาลในรอบสิบปีที่ผ่านมาคือ ระหว่างปีการศึกษา 2517 ถึง 2527 ในด้าน ปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย การแสดง แนวความคิดและ/หรือทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากร

และการสุ่มตัวอย่างประชากร และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตของการวิจัย

1. วิทยานิพนธ์ที่จะทำการวิเคราะห์เป็นวิทยานิพนธ์ที่ทำสำเร็จ ในระหว่างปีการศึกษา 2517 ถึง 2527 โดยนักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาการบริหารการพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาการพยาบาลและการพยาบาลสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล
2. การวิเคราะห์ครอบคลุมรายการ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ปัญหาการวิจัย
 - 2.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - 2.3 การแสดงแนวความคิดและ/หรือทฤษฎีในการวิจัย ประกอบด้วยการมีหรือไม่มี การแสดงแนวความคิดและ/หรือทฤษฎี และประเภทของแนวความคิดและ/หรือทฤษฎี
 - 2.4 ระเบียบวิธีวิจัย
 - 2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยชนิดของเครื่องมือ วิธีการสร้าง-เครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพ
 - 2.6 ประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร ประกอบด้วยประเภทของประชากร สถานภาพของประชากรและ/หรือตัวอย่างประชากร และวิธีการสุ่มตัวอย่างประชากร
 - 2.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

การจำแนกและการจัดประเภทส่วนประกอบด้านต่างๆ ของวิทยานิพนธ์แต่ละฉบับนั้น ผู้วิจัยยึดตามคำจำกัดความหรือเกณฑ์การตัดสินที่สร้างขึ้น ซึ่งมีแสดงไว้ในภาคผนวก ก.

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ในช่วงที่ต้องการวิเคราะห์ขาดหายไป 2 เล่ม จากจำนวนทั้งหมด 266 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.75 ซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อย จึงถือว่า เป็นการศึกษาจากวิทยานิพนธ์ทั้งหมด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน เพื่อพัฒนางานวิจัยทางการแพทย์ที่จะทำขึ้นใหม่ให้กว้างขวาง และก่อประโยชน์แก่วิชาชีพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารการศึกษาพยาบาล เพื่อการวางแผนปรับปรุงลักษณะงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญา เอกทางการแพทย์ในอนาคต
3. เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา เลือกหัวข้อที่จะทำการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลรุ่นหลัง หรือผู้ที่ จะ เริ่มงานวิจัยทางการแพทย์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการพยาบาล หมายถึง งานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาการบริหารการพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาการพยาบาลและการพยาบาลสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ทำสำเร็จในระหว่างปีการศึกษา 2517 ถึง 2527

การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการพยาบาล หมายถึง การจำแนกส่วนประกอบด้านต่างๆ ของวิทยานิพนธ์ ในเชิงปริมาณ คือ ด้านปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย การแสดงแนวความคิดและ/หรือทฤษฎี ระเบียบวิธีวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร เกณฑ์การตัดสินใจในการจำแนกส่วนประกอบแต่ละด้าน มีแสดงไว้ในภาคผนวก ก.